

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียน
ระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
Development of a Training Curriculum for Enhancing Fundamental
Ethics of Prathomsuksa Students in Ban Na Doem
District, Suratthani Province

เบญจพร บุญห่อ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานและความต้องการในการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อทดลองใช้และประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนชั้นระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 138 คน และผู้เข้าอบรมจำนวน 40 คน โดยมีวิธีดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานและความต้องการฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้และประเมินหลักสูตรฝึกอบรม โดยใช้แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 แบบประเมินคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรม แบบทดสอบวัดความรู้ มีค่าความยาก ระหว่าง 0.30 - 0.77 แบบสอบถามประเมินเจตคติ แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติในการทดสอบได้แก่ สถิติทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลางและมีความต้องการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีความสอดคล้องเหมาะสม ผลการทดลองใช้และประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า หลังการฝึกอบรมผู้เข้าฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจและเจตคติสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐาน

*นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Abstract

The objectives of this research were: to study the performance based on fundamental ethics and needs of training, to develop a training curriculum for enhancing fundamental ethics of high school students; and to trial and assess a training curriculum for enhancing fundamental ethics of high school students in Ban Na Doem District, Surat Thani Province. The data were collected from 138 students who were in grade 6 and 40 training participants. The data collection procedure consisted of 3 steps: Step 1 was to study the performance based on fundamental ethics and needs of training. Step 2 was to develop a training curriculum, and Step 3 was to trial and assess a training curriculum by using a questionnaire with reliability index of 0.83, a training curriculum assessment form, a test with difficulty index between 0.30 – 0.77, an attitude questionnaire, and a satisfaction questionnaire. The data were analyzed by using mean, standard deviation, and t-test.

The results showed that the performance based on fundamental ethics of the students was at a moderate level and the needs of training were at a high level. The training curriculum development for enhancing fundamental ethics of high school students in Ban Na Doem District, Surat Thani Province, showed that the curriculum was consistent and appropriate. In addition, the trial and assessment results of the curriculum showed that, after participating in the training, the knowledge and attitudes of the participants were higher with statistical significance level of 0.05. The satisfaction assessment towards the training was at a high level.

Keywords : Development of a Training Curriculum , Enhancing Fundamental Ethics

บทนำ

สังคมไทยได้แปรเปลี่ยนไปตามกระแสของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้คนไทยรับเอาแนวทางและรูปแบบวิถีการดำเนินชีวิตความคิดและความเชื่อของนานาอารยประเทศเข้ามามากขึ้น (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2549 , 9) ปัจจัยดังกล่าวส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิต ความคิด ความเชื่อ ทักษะคติ และพฤติกรรม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโน้มน้าว

ความคิดให้ทั้งความเป็นอยู่แบบเดิม (ชะวักชัย ภาติธนุ, 2548 , 129) ทำให้คนเห็นความสำคัญในคุณค่าทางวัตถุมากกว่าคุณค่าทางจิตใจ มุ่งพัฒนาประเทศในสิ่งที่เป็ นวัตถุละเลยที่จะพัฒนาคุณธรรม ในปัจจุบันสังคมไทยจึงประสบปัญหาเรื่อง คุณธรรมของคนเสื่อมถอยโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงมีกระแสการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้การศึกษาเข้ามามีบทบาท

ที่สำคัญในการสร้างและพัฒนาคน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางดังกล่าวนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 มาตรา 23 ระบุว่าในการจัดการศึกษาทุกระดับต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม จริยธรรม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย คือ ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าในตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, 3) ได้กำหนดมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้าน คุณภาพผู้เรียนไว้ คือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด 8 คุณธรรมพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางให้ได้นำไปประยุกต์ใช้ ประกอบด้วย ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, 35) รวมถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 กำหนดกลยุทธ์ของแผนปฏิบัติการ 4 ปี กลยุทธ์ที่ 2 คือ ปลูกฝังคุณธรรมสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3, 2554, 4) อีกทั้งเครือข่ายสถานศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิมได้มีการกำหนดแผนงานโครงการในการเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรมนักเรียนเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และเพื่อให้สอดคล้องตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สภาพการณ์ดังกล่าวจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธวิธีที่เป็นรูปธรรมในการปลูกฝังและเสริมสร้างองค์ความรู้ในเรื่องคุณธรรมพื้นฐานและคุณลักษณะการประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม ตลอดจนการสร้างแนวความคิดที่ถูกต้องดีงาม มีคุณประโยชน์ ทั้งตนเองและส่วนรวมสามารถควบคุมตนเองในการประพฤติปฏิบัติ ในการอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขในสังคม วิธีการเสริมสร้างองค์ความรู้เรื่องคุณธรรมพื้นฐานและคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม ให้แก่เด็กและเยาวชนนั้นมีอยู่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นการอบรมสั่งสอนโดยตรงของผู้ปกครองหรือครูผู้เกี่ยวข้อง การเปิดโอกาสให้บุคคลได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม การมีตัวแบบในสังคมที่มีพฤติกรรมคุณธรรม การเล่าเรียนคุณธรรมหรือการสร้างสถานการณ์จำลองให้บุคคลเรียนรู้ถึงการอยู่ร่วมกันโดยใช้คุณธรรม (Shaffter, 1996 อ้างถึงในกระทรวงศึกษาธิการ, 2551, 4)

การเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานโดยใช้หลักสูตรการฝึกอบรมจัดได้ว่าเป็นวิธีการที่ก่อประโยชน์สูงสุดแนวทางหนึ่ง เนื่องจากการฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ และทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนกระทั่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของการอบรมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สมชาติ กิจยรรยง และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2550, 14) และในการเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานให้กับเด็กและเยาวชนนั้นวิธีการที่วิธีวิธีหนึ่ง คือ การใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เนื่องจากเป็นวิธีการที่ทำให้ผู้เข้าอบรมได้ทำกิจกรรมร่วมกันของกลุ่ม

คนโดยวิธีการต่างๆเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งการดำเนินกิจกรรมจะมีวิธีการเป็นขั้นตอน มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน (เทพประสิทธิ์ กุลธวัชชัย, 2554, 256)

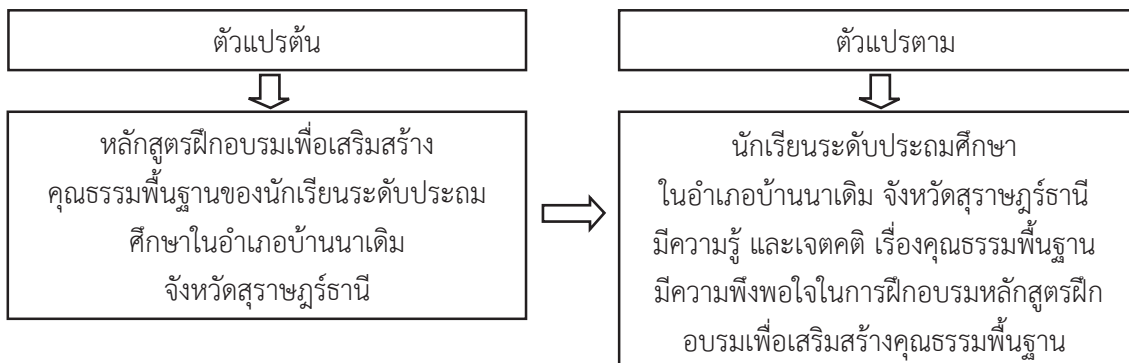
ผู้วิจัยในฐานะที่มีหน้าที่และมีส่วนเกี่ยวข้องในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ให้กับเด็กและเยาวชน จึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องคุณธรรมพื้นฐานให้กับเด็กและเยาวชนอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม อีกทั้งเพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้นำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของเด็กและเยาวชน ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานและความต้องการในการฝึกอบรม และนำผลการศึกษามาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้าง

คุณธรรมพื้นฐาน เพื่อสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องคุณธรรมพื้นฐานและแนวทางการประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม เป็นที่พึงปรารถนาของสังคม เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีศักยภาพเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทยและเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานและความต้องการในการฝึกอบรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อทดลองใช้และประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยได้ดำเนินการในลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการ (Research Operation) ได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐาน และความต้องการในการฝึกอบรม ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี กำหนดวิธีการดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลโดยทำการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูล จากหนังสือ เอกสารวิชาการ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาจากการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยดำเนินการใช้แบบสอบถามและได้กำหนดวิธีการและขั้นตอนไว้ดังนี้

2.1 ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 215 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 138 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires)

2.3 การตรวจสอบเครื่องมือ หาความเที่ยงตรง (Validity) หาความเชื่อมั่น (Reliability)

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (SPSS/PC+) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี กำหนดวิธีการดำเนินงานไว้ดังนี้

1. การสร้างโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดประสงค์ของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม เนื้อหาสาระ ระยะเวลาการฝึกอบรม กระบวนการและวิธีการฝึกอบรม วิธีการวัดและประเมินผล เอกสารประกอบการฝึกอบรม

2. ตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตร ใช้เทคนิค SMS (Subject Matter Specialist) ให้ผู้รอบรู้เฉพาะทางตรวจสอบความสมบูรณ์ของโครงสร้างหลักสูตรก่อนที่จะนำไปใช้โดยการหาค่า

ความสอดคล้องแบบ IOC

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย แบบวัดความรู้ แบบประเมินเจตคติ แบบประเมินความพึงพอใจ

4. การตรวจสอบเครื่องมือได้ใช้วิธีการดังนี้ การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) หาค่าความยากพอเหมาะ (Difficulty) หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้และประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้กำหนดวิธีการดังนี้

1. รูปแบบและวิธีการทดลองใช้รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียว วัดก่อนและหลังปฏิบัติการทดลอง (One Group Pre-Test - Post - Test)

2. สถานที่ดำเนินการวิจัย ได้แก่ อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. ประชากรคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากเป็นการวิจัยปฏิบัติการ เพื่อสามารถควบคุมตัวแปรได้ จึงใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 40 คน จากสถานศึกษาที่มีความสนใจเข้าร่วมการทดลอง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม แบบวัดความรู้แบบประเมินเจตคติ แบบประเมินความพึงพอใจ

5. การประเมินผลการปฏิบัติการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดำเนินการประเมิน

ผลก่อนและหลังการปฏิบัติการทดลองโดยใช้แบบทดสอบความรู้ แบบประเมินเจตคติ และแบบประเมินความพึงพอใจ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (SPSS/PC+) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สถิติ T-TEST ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 เปรียบเทียบผลคะแนนความแตกต่างก่อนและหลังการทดลอง

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาระดับคุณธรรมพื้นฐานและความต้องการในการฝึกอบรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1. ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าคุณธรรมพื้นฐานประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 8 ประการ คือ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ

2. ผลจากการศึกษาระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานและความต้องการในการฝึกอบรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 138 คน สรุปผลดังนี้ ระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนพบว่าอยู่

ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาระดับความต้องการในการฝึกอบรม พบว่านักเรียนมีความต้องการการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการสร้างโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี องค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมมีดังนี้ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดประสงค์ 3) เนื้อหาสาระ 4) ระยะเวลาการฝึกอบรม 5) กระบวนการและวิธีการฝึกอบรมประกอบด้วย 4 แผนกิจกรรมดังนี้ 1) ปฐมนิเทศ 2) คุณธรรมพื้นฐาน 3) คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของคุณธรรมพื้นฐาน 4) บูรณาการเรียนรู้ 6) วิธีการวัดและประเมินผล 7) เอกสารประกอบการฝึกอบรม

2. ผลการตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้เทคนิค SMS (Subject Matter Specialist) ให้ผู้รอบรู้เฉพาะทางตรวจสอบความสมบูรณ์ของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยการหาค่าความสอดคล้องแบบ IOC พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีความสอดคล้องเหมาะสม

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้และประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ดำเนินการ

ทดลองใช้และประเมินหลักสูตรฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน โดยใช้การทดลองแบบกลุ่มเดียววัดผล 2 ครั้ง (One Group Pre-Test Post-Test) แล้วนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาหาค่าทางสถิติ T-TEST เพื่อหาค่าความแตกต่างผลการวิจัยสรุป ได้ดังนี้

1. ผลการทดสอบความรู้เรื่องคุณธรรมพื้นฐาน พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรม 4.08 ซึ่งมีความแตกต่างทางนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีประสิทธิผลทำให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น

2. ผลการทดสอบเจตคติต่อคุณธรรมพื้นฐานพบว่าทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรม 9.15 ซึ่งมีความแตกต่างทางนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีประสิทธิผลทำให้ผู้เข้าอบรมเปลี่ยนแปลงเจตคติในทางที่ดีขึ้น

3. ผลการประเมินความพึงพอใจในการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่ามีความพึงพอใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ได้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับ

ประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยมีประเด็นเห็นควรที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนประถมศึกษาโดยภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในอำเภอบ้านนาเดียวยังไม่มีรูปแบบการเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรมและการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการที่แท้จริงของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพจน์ ชินวงศ์ (2554), วิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนบ้านแก้ง 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร พบบว่า พฤติกรรมความมีคุณธรรมพื้นฐานของตนเองก่อนการพัฒนายู่ในระดับน้อย

ผลจากการศึกษาความต้องการในการฝึกอบรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนยังมีความรู้ความเข้าใจเรื่องคุณธรรมพื้นฐานน้อย และมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเอง จากข้อมูลดังกล่าวจึงจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีการพัฒนาและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ การฝึกอบรมเป็นกระบวนการ การหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมชาติ กิจยรรยง และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2550, 14) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ และ

ทัศนคติ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนกระทั่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของการอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้ จากการศึกษาข้อมูลเอกสาร การศึกษาระดับการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานและความต้องการในการฝึกอบรม จึงได้นำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมทั้งนี้หลักสูตรฝึกอบรมจะต้องมีองค์ประกอบดังนี้วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม เนื้อหาสาระที่เป็นความรู้และประสบการณ์ วิธีการรูปแบบหรือกระบวนการฝึกอบรม และการประเมินผลการฝึกอบรม ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมซึ่งมีรายละเอียด คือ หลักการและเหตุผล จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ ระยะเวลา กระบวนการและวิธีการฝึกอบรม วิธีการวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมคิด บางโม (2554, 85 – 94) การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมมีความจำเป็นเพราะในการฝึกอบรมจะเป็นตัวบ่งชี้ให้ทราบว่าหลักสูตรฝึกอบรมจะมีจุดประสงค์อย่างไร ควรจะกำหนดรายวิชาหรือกิจกรรมอะไรลงไป หลักสูตรควรกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมโดยยึดหลักว่าถ้ามีจุดประสงค์ให้ความรู้ความเข้าใจอาจใช้เวลาสั้นๆ ได้หากมีจุดประสงค์ให้เกิดความชำนาญหรือทักษะต้องใช้เวลามากขึ้นการอบรมใช้บรรยายอย่างเดียวไม่ได้การอบรมที่ต้องการเปลี่ยนเจตคติหรือพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรต้องกำหนดระยะเวลาให้นานพอที่จะสร้างเจตคติใหม่ได้

ผลการประเมินโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องเหมาะสมทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรฝึกอบรมประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ ระยะเวลา กระบวนการและวิธีการฝึกอบรม วิธีการวัดและประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดครบถ้วนสามารถนำไปเป็นรูปแบบในการเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนิรันดร์ จุลทรัพย์ (2554, 203) ที่กล่าวว่าหลักสูตรฝึกอบรมต้องมีขั้นตอนในการตรวจสอบเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม และจุดประสงค์การฝึกอบรม ได้ร่วมอภิปรายกับนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาสาระ ลำดับขั้นตอน การเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

3. ผลการทดลองใช้และประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐานของผู้เข้าอบรม เมื่อวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ t-test ปรากฏว่าผู้เข้าอบรมมีคะแนนเฉลี่ยจากการวัดความรู้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์ขันธ์ เอื้อยเล็ก (2554) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการสำหรับ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 42 จังหวัดสตูล ผลการวิจัยสรุปว่าหลังจากนำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตรกับกลุ่มตัวอย่างพบว่า คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องคุณธรรมพื้นฐาน และสามารถสนองความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการประเมินเจตคติเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน เมื่อวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ t-test ปรากฏว่าผู้เข้าฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ยจากการวัดเจตคติหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมคิด บางโม (2554, 13) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานเฉพาะด้านของบุคคลโดยมุ่งเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และทัศนคติ แสดงว่าการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก และทัศนคติของผู้เข้ารับการอบรมแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนแปลงเจตคติให้กับนักเรียน

ผลการประเมินความพึงพอใจในหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของ

นักเรียนระดับประถมศึกษาในอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในการฝึกอบรมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุไรวรรณ หลินศรี (2556) ซึ่งได้วิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครูศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่าหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสกลนคร มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการดำเนินการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาข้อมูลภาคสนามเพื่อทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
2. ควรนำรูปแบบหลักสูตรฝึกอบรมเป็นกระบวนการเสริมสร้างคุณธรรมที่มีประสิทธิผล ดังนั้น สามารถนำไปเป็นแนวทางในการเสริมสร้างคุณธรรมให้กับเด็กและเยาวชนได้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
 - 1.1 ควรมีการกำหนดเป็นแนวนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดได้ดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนโดยมีรูปแบบที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้การดำเนินงานในการเสริมสร้างคุณธรรมเป็นไปอย่างเป็นระบบ
 - 1.2 ควรมีการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและมีความต่อเนื่องและยั่งยืน
2. ระดับสถานศึกษา

2.1 ควรศึกษาแนวทางการดำเนินกิจกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบท

2.2 ควรมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอรับการสนับสนุนทรัพยากรและเพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ

2.3 ควรมีการประสานงาน ประชุมชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงาน เพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการติดตามผลจากนักเรียนว่าได้นำความรู้ที่ได้รับไปเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติมากน้อยเพียงใดเพื่อทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น หรือดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพ

2. ควรมีการใช้เทคนิควิธีการที่มีความสอดคล้องกับบริบทสังคม และควรสนับสนุนให้หน่วยงาน องค์กรชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาทในการเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐาน และควรนำหลักสูตรไปประยุกต์ใช้กับบุคคลในทุกช่วงวัย

3. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานแยกเป็นประเด็น เช่น เรื่อง ความประหยัด ความมีวินัย เพื่อผู้ได้รับความรู้ในแต่ละประเด็นอย่างละเอียด และพัฒนารูปแบบกิจกรรมในลักษณะอื่นๆ เช่น การพัฒนาชุดฝึกอบรม รวมทั้งการผลิตสื่อในรูปแบบต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- จันทร์ชม์ เอี้ยวเล็ก. (2554). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 42 จังหวัดสตูล** ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมิน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ชะวัชชัย ภาติณฐ. (2548). **สาระที่ถูมองข้ามทางวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เทพประสิทธิ์ กุลธวัชชัย. (2554). **กิจกรรมนันทนาการ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพเก้า ณ พัทลุง. (2547). **การพัฒนาหลักสูตรหลักการและแนวปฏิบัติ**. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เปรมณัฐชา ล้อมจันทร์เพ็ญ. (2555). **ศึกษาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนประชาวมงคล (โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8** ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เลขาธิการสภาการศึกษา.สำนักงาน. (2550).**คุณธรรมนำความรู้**. กรุงเทพฯ : ราไฟเพรส.
- _____. (2550). **การเสริมสร้างคุณธรรมในระบบการศึกษา**. กรุงเทพฯ : วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- สมคิด บางโม. (2554). **เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม**. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.
- สมชาติ กิจบรรยง และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2550). **เทคนิคการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สุพจน์ ชินวงศ์. (2554). **การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนบ้านแก้ง 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ.ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2549). **หลักธรรม หลักทำ ตามรอยพระยุคลบาท**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุไรวรรณ หลินศรี. (2556). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครูศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสกลนคร**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน การศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.